

Reggeli Ujság

22. évfolyam

Felelős szerkesztő:
ANDRÉE DEZSŐ

228. szám

Eddig 50 szovjethadosztály semmisült meg Kievtől keletre

A foglyok száma 380.000-re emelkedett — A hadizsákmány eddig 570 páncélkocsi és 2100 ágyú

Amerika nem bízik a Szovjet ellenálló erejében

A német véderőparancsnokság közli:

Miután a Kievtől keletre körülzárt erők kitörési kísérletei eredménytelenek maradtak, az ellenség körében a felbomlás fokozódó tünetei észlelhetők. A szovjettisztek és biztosok sok helyen gyáván cserbenhagyták csapataikat, hogy önmagukat biztonságba helyezték, sorsukat azonban nem kerülhették el.

A foglyok száma eddig kerekén 380.000-re emelkedett. Több, mint 570 páncélos harckocsi és 2100 ágyút zsákmányoltunk vagy semmisítettünk meg. Ezek a számok állandóan növekszenek. Ötven szovjethadosztály teljesen megsemmisítettnek tekinthető. A foglyok között van az 5. szovjethadsereg főparancsnoka is.

A légi haderő a szovjet tengeri erők és szállítóhajók elleni harcban hétfőn is nagy sikereket ért el. Zuhanóbombázók Odesszától délre felgyújtottak egy cirkálót, egy torpedónaszádót és egy őrnaszádót súlyosan eltaláltak, 9 tartályhajót pedig, összesen 15.000 tonnátartalommal, elsüllyesztettek. További hatásos légi támadások Leningrád katonai berendezései, továbbá az ellenség vasúti összeköttetései ellen irányultak.

Az angol ellátási hajózás elleni harcban a légi erő az elmúlt éjszaka a Humber torkolatától keletre elsüllyesztett egy 8000 tonnás kereskedelmi hajót és bombázta Great-Yarmouth kikötőjét. Aknakereső hajóink négy angol gépet lelőttek.

Az ellenség a birodalom területe felett nem hajtott végre harci cselekményt.

Magyar félhivatalos jelentés

A MTI jelenti: A Szovjet ellen küzdő szövetségesek ukrajnai hadműveletei az eddigi tervszerűséggel folynak tovább. A bekerített ellenséges seregek szétmorzsolása egyes gyűrűkben már megtörtént. Ezekben már csak a terület teljes megtisztításán fáradoznak a szövetségesek. Más hurkokban még tart az összeszorított ellenséges erők szétzúzása. A honvédsapatok eddigi feladatukat teljesítik. A velük szemben álló szovjet erők tevékenysége tovább gyengül.

**AZ OLASZ SAJTÓ
A MAGYAR HADSEREG
UKRAJNAI FEGYVERTÉNYÉRŐL**

Az olasz lapok ismét részletesen foglalkoznak a magyar had-

sereg dicsőséges ukrajnai fegyvertényeivel. Az Italia ezeket írja: Az epizódok, amelyek a keleti arcvonalon naponként történnek, világos bizonyítékai annak, hogy a magyar katona azon a magaslaton áll, amely hazája nagy katonai hagyományainak megfelel. Ez vonatkozik mind a tisztekre, mind a legénységre. Amikor a háború végét ér és a ma még szükséges tartózkodás nélkül lehet majd beszélni, valósággal hősköltevénybe illő anyag áll majd rendelkezésre a magyar katonák tetteiről. Vállalkozásaik az elővigyázatosság, a gyors elhatározó képesség, a körültekintés, bátorság és hidegvér lehető legnagyobb mértékét igényelték.

52 kivégzés Zágrábban

A horvát belügyminisztérium közölte, hogy szeptember 19-én 50 zsidót és kommunistát a zágrábi telefonközpont elleni bombamerénylet és kommunista propaganda miatt halálra ítélték. Az elítélteket agyonlőtték. Közlik továbbá, hogy a zágrábi rögtönítélő bíróság egy muzulmán parasztot és egy horvát asztalossegédet, akik mint usztasák önhatalmúlag szerbeket gyilkoltak meg és raboltak ki, halálra ítélték. Ezeket az ítéleteket is végrehajtották.

**ÚJABB NÉGY HALÁLOS
ÍTELET PÁRISBAN**

A párisi rögtönítélő bíróság kommunista és anarhista tevékenység miatt hétfőn négy személyt halálra ítélt.

**ANGOL AKNAMUNKA
A VOLT SZÖVETSÉGESEKNEL**

Berlinből jelentik: A Deutsche Diplomatisch-Politische Korrespondenz utal arra, hogy Churchill legutóbb több minisztertől azt kívánta, gondoskodjanak a szükséges

propagandáról az ellenfél hazájában és a németek által megszállt területeken. Anglia valamilyen úton-módon megkísérli, hogy megszerveze és újra harcba dobja a már korábban összeomlott segédcsoportokat. A felforgató propaganda áradatát zúdítja pontosan ugyanazokra a népekre, amelyek már szereplői voltak egyszer az angol háborúkiterjesztési politikának.

Az a körülmény, hogy a volt angol szövetségesek hadseregei megsemmisültek s országaik kénytelenek a háború súlyos következményeit viselni, egyáltalán nem tartja vissza Angliát attól, hogy ezeket a népeket újra kitegye az újabb, közvetlen háború borzalmainak. Az éhségblokádot az angolok jó eszköznek szánták arra, hogy megteremtsék a szükséges hangulatot. Most azután — úgy-

látszik — Londonban azt hiszik, hogy a bűjtogatás célhoz vezet. Már most is minden esetben észlelhető, mennyire örülnek a demokrata emberbarátok, ha itt-ott nyugtalanság jelei mutatkoznak. Valóságos örömjongással könyvelik el azokat a megtorló intézkedéseket, amelyeket a németek, mint nemzetközileg elismert eszközök kénytelenek alkalmazni a félrevezetett néprétegek ellen. Németország ellenségei is nagyon jól tudják, hogy minden ilyen, esetleg előforduló ellenáramlat féken tartására aránylag kis katonai erő is teljesen elegendő, Churchill és hívei számára azonban már az elégedetlenség és nyugtalanság maga is elég ok a meglepedésre és arra, hogy tovább szítsák ezt a mozgalmat, bármily súlyos és végzetes következményei is lehetnek arra a népre, amelyet ér.

Moszkva aranyat küldött Amerikába

Morgenthau amerikai pénzügyminiszter közölte, hogy a Szovjetunió az elmúlt napokban ötmillió dollár értékű aranyat küldött az Egyesült Államokba. Ezzel az aranyküldménnyel a Szovjetunió visszafizette a tizmillió dolláros kölcsön felét, amelyet az Egyesült Államok kormányja egy hónappal ezelőtt engedélyezett, hogy elindítsa a Szovjetnek szánt szállítványokat.

Washingtonban egyre többet beszélnek arról — jelenti a Popolo di Roma tudósítója —, hogy függeszték fel a semlegeségi törvény rendelkezéseit Szovjetországra vonat-

kozóan. Amerikai körökben attól tartanak, hogy a Szovjet esetleg idő előtt megadja magát és ez komoly veszedelmet jelentene az angol elítélési vonalra is.

**ROOSEVELT MEGBIZOTTJA
A TÁVOLKELETEN**

Roosevelt rendkívüli távolkeleti megbízottja Kalkuttából jövet Bombayba érkezett. Innen Colomboba, Rangoonba és Csunkingba utazik tovább. Kijelentette, hogy Roosevelt különösen India, Burma és a Maláji-államok helyzete érdekli.

Az amerikai sajtó kétségbevonja Sztalin őszinteségét

A Newyork Times azt írja, hogy helyesebb volna, ha az Egyesült Államok a Szovjetunió helyett Angliának küldenének segítséget, mivel az a veszély fenyeget, hogy a Szovjetnek küldött hadianyag német kézbe kerül. Sztalin eddigi magatartásával kétséget ébreszt politikájának következetessége és becsületessége iránt.

A Popolo di Roma ezzel kapcsolatban a következőket írja: A Newyork Times megállapítása bizonyítja legjobban, hogy Amerika mennyire nem bízik a Szovjet katonai ellenálló erejében és Sztalin politikájának őszinteségében. Másrészt az is kiténik az amerikai lap cikkéből, hogy a demokráciák nem kívánják a kommunisták győzelmét.

HALLÓ!

Mint a NTI közli, a legutóbbi tíz nap alatt csupán a német tengeralattjárók 273.000 tonna hajóteret süllyesztettek el. Ez a tény legjobban bizonyítja azoknak a brit állításoknak valótlanságát, amelyek szerint a brit védelmi intézkedések biztosítják a hajókaravánok zavartalan közlekedését. A legutóbbi tíz nap alatt a német haditengerészet egységei által elsüllyesztett hajóteret mintegy 300.000 tonnára emelkedett. A hajósüllyesztések hatása ma sokkal súlyosabb, mint ez év tavaszán, mert hiszen brit megítélés szerint már akkor a végsőkig feszült volt a helyzet az angol ellátási hajózásban.

Stockholmi jelentés szerint a svéd lapokat erősen foglalkoztatja a Keleti-tengeri szovjethajóhad sorsa. Minthogy a Szovjet egymásután vesztette el támaszpontjait, a flotta mozgási lehetősége egyre kisebb térre szorul. Nem tartják kizártnak, hogy a szovjet buvárnaszádok és torpedórombolók megkísérlik a Finn öbölben elhelyezett aknazáron való nagyon kockázatos áttörést — ha csak nem határozzák el magukat az önelsüllyesztésre, ha ennek az ideje elérkezik.

A németek által súlyosan megromgált „Októberi forradalom” nevű szovjet csatahajó 23.256 tonna vízkiszorítású. Fegyverzete 12 darab 30,5 centiméteres, 16 darab 12 centiméteres ágyú, könnyebb 7,5 centiméteres lövegek, valamint 4 darab 45 centiméteres torpedócső. Az eltalált csatahajónak ezenkívül berendezése van repülőgépek feleresztésére. Legénysége 1230 főből áll.

A német légi erő hétfőn sikeresen folytatta támadásait Odesszától délre a tengeren tartózkodó szovjethajók ellen. A német repülő bombatalálatai felgyújtottak egy cirkáló, egy torpedónaszádot pedig oly súlyosan megromgáltak, hogy személyzete kénytelen volt a hajót zátonyra juttatni. Elsüllyesztettek továbbá egy 2000 és egy 1500 tonnás szállítóhajót.

Miután a finnek megszabadították a Ladoga-tó vidékét a bolsevistáktól, ezek a Ladoga-tó északi részén levő szigetekről is visszavonultak. A finnek újból sok szigetet vettek birtokukba.

Londonban hivatalosan közölték, hogy a volt iráni sah londoni vagyonát befagyasztották.

A Popolo di Roma isztanbuli jelentése szerint a középkeleti angol főparancsnokság azt kérte Londontól, hogy a Szovjetországnak szánt hadianyagot juttassa el a középkeleti hadsereghez, mert a tengelycsapatok gyors ukrainai előnyomulása esetén a hadianyag esetleg német kézre juthat. Hír szerint Wawel tábornok megkezdte a Kaukázusban közös szovjet-angol védővonal kiépítését. Az angol főparancsnokság legalább egymillió szovjetkatonát szeretne összehívni ezen a vonalon.

György király, Görögország volt uralkodója, hétfőn este Londonba érkezett. A pályaudvaron az angol király és királyné, valamint Churchill, Eden és a kormány más tagjai fogadták.

JOBSORS - jobb sors!

Ítél az alkalom a meggazdagodáshoz!

Rendeljen meg ma m. kir. osztálysorsjegyet.
1/4 P. 28.-, 1/2 P. 14.-, 3/4 P. 7.-, 1 P. 3-50

„JOBSORS” sorsjegytársító

Részvénytársaság
Budapest, VI. Teréz körút 41.
Postatakarékszám 53.330. - Telefon 127-091
Sürgőny cím: „Jobsorsjegy”

APOLLO-filmszínház

MÁTÓL A SZEZON LEGSZENZÁCIÓSABB MŰSORA!

Az első magyar filmszkecs:

1. Jancsi, a féltékeny bohóc

melyben a főváros leghíresebb artistájának szenzációs műsorszámai kerülnek bemutatásra!

2. Kóbor Jancsi

a fővárosi Beketow-cirkusz hírneves énekes bohóca, ismert mint JANCSI BOHÓC személyes fellépése.

Szenzációs vígjáték:

3. Mi történt a cukrászdában

Főszereplő: ZAGUTTO.

Izgalmas, érdekesítő magyarul beszélő kalandorfilm

4. A pokol tornácán

Főszereplő:

Georges O'Brien

Falrengető kacagás! Izgalmas artistamutatóványok!!! Ha jól akar szórakozni, biztosítsa előre helyeit! Előjegyzéseket már most vesz fel az Apollo pénztára. — Telefon: 21—93.

Egy nép öngyilkossága

Délszerbiában szeptember tizenhetedike óta válságosabb a helyzet, mint azelőtt volt

A német katonatiszt, aki Délszerbiából Belgrádon és Ujvidéken át Hamburgba utazott hétfőn, szeptember 22-én, megkért, mellőzzem a nevét, úgyszintén ne nevezem meg a helységeket sem, ahol az alább közölt események lejátzódtak. Mindössze Valjevó és Sabác nevét engedélyezte megemlíteni, az utóbbi napokban ott történt események ugyan is olyan természetűek, hogy semmi akadályja nyilvánosságra hozataluknak.

Az egyik újvidéki kávéházban találkoztam — mondjuk — Carl hadnaggyal, aki kitérően beszélt magyarul s elmondta, hogy Hamburgba készül, fontos megbizatással. Délszerbiából repülőgépen utazott Belgrádba s onnan autón tette meg az utat Ujvidékig. Mintegy három héttel ezelőtt érkeztek meg az egyik délszerbiai városba, hogy az ott levő, korábban az állam tulajdonát képező hadianyaggyár irányítását átvegyék s háborúsítsák azokat a gyárakat is, amelyek április 6-a előtt még nem foglalkoztak hadianyag gyártásával.

— A legyőzött Szerbiába indulunk — mondja — és hadat viselő államba érkezünk.

Alig mult el nap nélkül, hogy ne lettek volna kellemetlenségeink a város körüli hegyekben és erdőségekben bujkáló kommunistákkal, csetnikekkel és olyan szerb katonatisztekkel, akik megszegették a szavukat. Azokat a szerb hadifogoly tiszteket ugyanis, akik becsületszavukat adták, hogy távoztartják magukat mindennemű politikától, s a német hatóságok segítségére lesznek Szerbia újjáépítésében, minden további nélkül hazabocsátották. Szeptember 10-e felé beláttuk, hogy túl nagy lélekűek voltunk a szerb tisztek zömével szemben... A hegyekből és erdőségekből éjszakánként előtört banditákat a becsületszavukat megsúfolt tisztek vezették; mindez elfogott csetnik-kommunista banditák és ismétlen foglyul esett szerb tisztek vallomásából derült ki.

Amikor a helyzet már tarthatatlanná vált, Nédics tábornok felhívást intézett Szerbia népéhez. Szeptember 17-ig adott haladékat a bujdosóknak, hogy hagyják ott rejtkeiket és térjenek vissza. Szeptember 17-én éjjel azután közel 12.000 felfegyverzett bandita fogta körül a várost, ahol voltam és olyan ostrom alá vette, hogy kénytelenek voltunk gyors segítséget kérni. Amikor a legelőklőbb volt a tüzelés, megjelentek a stukák, világító rakéták lobbantak fel, golyószórók kattogtak, bombák robantak és negyed óra sem telt bele, amikor az öngyilkosság árokfutóinak brigádja részben mindörökre letette a fegyvert, részben pedig elmenekült, más városok, más merényletek felé. Néhány napig csend volt, amit úgy kell értelmezni, hogy az éjszakát nem kellett mindenkinek ébren, készenlétben tölteni.

Azután megismétlődött újra az egész.

Szerbiát a pusztulásnak valamilyen mágius hatalma kerítette hatalmába s az élet helyett a halált választotta. Nédics tábornok felhívása többet ártott, mint használt, ennek azonban nem Nédics, hanem Délszerbia elvakult népe az oka. Délszerbia lakossága évszázadokra visszamenően nem dolgozott soha és nem is akar dolgozni. A minden jobban dúsuló Jugoszlávia elkényeztette az úgynevezett „passzív” vidék lakosságát, megszokták, hogy sült galamb módjára kapjanak meg mindent s most, hogy ennek vége, inkább meghalnak, mintsem gondokban, kemény, férfias munkában éljenek. Ma minden nemzeteak anynyit és úgy kell dolgoznia, amennyit és ahogy élni akar. Szerbia nem akar élni, ellene esküdtek mindannak, ami munkát, építést jelent, nem értenek máshoz, csak a romboláshoz. Az első időben elnézők voltunk irányukban. Később megkerestük a bűnösöket és kegyetlenül meg kellett lakolniok. Tizenhetedike óta azonban olyanra változott a helyzet, hogy ma már nem a bűnös, hanem az egész környék bűnhődik minden merényletért.

Szerbiát már elérte Lengyelország sorsa. Pár lépés hiány-

zik még s egy nemzet a sírba tér.

Tragikusan érdekes, hogy a szerbek szélteben-hosszában kürtölték s még ma is hiszik, hogy Németország gyenge Szerbia megfékezésére. A szabadjára engedett rabok, bukkolt egzisztenciák, tisztviselők, volt tisztek irányítják ma a szerbek lelki világát, egész gondolkodás módját. A szerbek nem a béke és az építőmunka szolgálatába álltak. Odalent (Délszerbiában) érkezett a perc, amikor

a békétlenség centrumát mindörökre likvidálják.

London, Moszkva, Washington s a szerbség bizonyára „német barbarizmusról” zokog majd. Pedig mindentők akartak. Ők akarták néhány nappal ezelőtt azt is, ami Sabác mellett történt. Ha ezreik közül maradt hirmondó, elmondhatja, hogy mi újra csak visszaütöttünk, de újra azokkal a fegyverekkel, amelyek Szerbiát már tédrekényszerítették. Ha elvakultságukból, önhittségük-ből magukhoz térnének most, a huszonegyedik órában, néhány évtized talán még talpraállíthatná őket. Ha alattomos orvttamadaikat folytatják, beteljesedik a végzetük: Szerbiának meg kell halnia...

Bencz Mihály

Északi fény és mágneses háborgás Magyarországon

A m. kir. Országos Meteorológiai és Földmágnességi Intézet hivatalosan közli, hogy Magyarországon a szeptember 18-ról 19-re virradó éjszakán északi fény volt látható. Az északi fényt Budapesten kézzel észfélt után, majd hajnali 4 óra körül látták. Már megelőző nap hajnaltól kezdve erős

földmágneses háborgást jegyezték fel

az intézet ógyallai obszervatóriumában működő mágneses műszerek. A mágneses háborgás ugyancsak 19-én délelőtt ért véget.

A Meteorológiai Intézet igazgató-sága kéri mindazokat, akik az északi fényt az ország különféle vidékein észlelték, hogy pontos adataikat szíveskedjenek az Intézet címére (Budapest, 114 postafiók) bélyeg nélkül is feladható levelezőlapon rendelkezésre bocsátani.

Emlékezzünk

SZEPTEMBER 24

1917. E napon Daróczy Ambrus, a volt debreceni 39. közös gyalogezred tartalékos hadnagya, mint a 38. repülőszázad megfigyelő tisztje, felderítőrepülést végzett. A felderítendő terep berepülése közben hét alkalommal is ellenséges repülőök támadták. A számbeli túlsúlyban levő ellenséges repülőök ellenére Daróczy hadnagy ismét és ismét visszatért arra a helyre, amelyet a kapott parancs értelmében fényképeznie kellett. Eközben halálos golyó érte a bátor és mintaszerűen kötelességtudó tisztet, aki már mint fiatal zászlós az arany vitézségi érmet vívta ki magának. Vitéz tettének emlékét legfelsőbb helyen a III. oszt. Vaskorona renddel örökítették meg.

Megkezdte működését Ujvidéken az O. T. B. A.

Az Országos Tisztviselő Betegsegélyzési Alap (O. T. B. A.) működését Ujvidék város területén f. é. szeptember hó 20-án megkezdte. A közalkalmazottak u. m. állami és közigazgatási alkalmazottak, egyházi és világi iskolák alkalmazottai, nyugdíjasok és kegydíjasok — volt jugoszláv alkalmazottak is, amennyiben a magyar államtól rendes ellátmányban részesülnek, — valamint ezek családtagjai, özvegyei, szülőitlen árvái igényjogosult tagjai az intézménynek.

Az igényjogosultaknak lakóhelyük szerint az alább felsorolt orvosok által rendelkezésre, akik a járóbetegket rendelőjükben, a fekvőbetegket lakásukon kezelik, a betegeket szükség szerint szakorvosi kezelésre vagy kórházba utalják.

I. körzet. Dr. Klucka György, Petőfi-utca 18. Az I. körzet határai: Horthy Miklós sugárút déli oldala, II. Rákóczi Ferenc-utca déli oldala a Széchenyi-utcaig, a Széchenyi-utca és Délvidék-utca keleti oldala által határolt városrész és a pályatest felé déle fekvő a Strand felé terjedő városrész.

II. körzet: Dr. Kezes Béla, Szigligeti utca 2. A II. körzet határai: a II. Rákóczi Ferenc-út, a Széchenyi és Délvidék-utca déli oldala által határolt városrész a pályatestig. A határ a Kamenica-úti vasúti átjárón délre fordul a folyamorségi telep felé és ketté választja a II. körzetet az elsőttől.

III. körzet: Dr. Halász László, Thököly Imre-utca 22. A III. körzet határai: Horthy Miklós sugárút és II. Rákóczi Ferenc-út északi oldala és a Pirosi-utca, Szent János-tér, Arany János-utca, Andrassy-utca, Deák-tér, Kossuth Lajos-utca, Püspök-utca, Corvin-tér és Tompa Mihály-utca déli oldala által határolt városrész.

IV. körzet: Dr. Horváth József, Mussolini-utca 11. I. A IV. körzet határai: Délen a III. körzet északi határa és a Szabadkai-utca, Jókai Mór-utca, Irinyi János-utca, Hid-utca és a Lorántffy Zsuzsanna-utcák déli oldala által határolt városrész.

V. körzet: Dr. Schumacher József, Andrassy-utca 14 sz. Az V. körzet határai: A IV. körzet északi határától, északra és észak-keletre fekvő városrész, vagyis a Szabadkai-utca, Irinyi János-utca, Hid-utca és a Lorántffy Zsuzsanna utca jobb oldala és ezektől északra fekvő városrész.

Nem igényjogosult tagjai az O. T. B. A.-nak azok a köztisztviselők, akik más társadalom biztosító intézményeknek tagjai u. m. a katonaság, csendőrség, rendőrség, posta, a vasút, a hajózás alkalmazottjai és az összes betegpénztári tagok.

MEGÁLLAPÍTOTTÁK A HIGANY LEGMAGASABB ÁRÁT

Mozgékony bár a sajtukac s a hab, A higany náluk is mozgékonyabb. Lehet egy esőbe zárva, mint a rab, Hiába, akkor még nyugtalanabb. Megesküszöl: most volt nulla alatt, S nem múlt el több, mint egy-két pillanat, A bámulattól eláll a szavad, Mert tíz-husz fokra máris felszalad, S a másik percben leesik nullára, Mozgékonyágának nincsen határa, S amint önöki nincsen megállása, Oly állhatatlan a higanynak ára, Higany s az ára szeszélytel, — Hogyan lehetne ezt rögzíteni?

FANYAR TOBIÁS

Napvilágra kerülnek a régi bűnők

Péterrévén felderítettek egy régi rablógyilkosságot

Péterrévéről jelentik: A csendőrség a normális állapotok visszatérével érdeklődni kezdett, a megszállás alatt történt, de ki nem derített gyilkosságok, rablások s egyéb nagyobb bűnügyek iránt. Nyomozni kezdett Buzogány Mihály gazdalgény ügye iránt is, akit a községtől két kilométerre fekvő

mezei kútban találtak.

A jugoszláv csendőrség nyomozást indított annakidején ebben az ügyben, le is tartóztatta Kocsik Koszorús Jánost és Tölgyesi Andrást, akiket annakidején 1938 tavaszán a jugoszláv csendőrség bíróság elé állított, de a rövid vizsgálati fogás után

szabadon bocsájtott.

Tölgyesit a bíróság 3 hónapi fogsággal is sújtotta, Koszorús kijelentette, hogy 10.000 dinárjába került az ügy s nem lett semmi büntetése. A nyomozás folyamán amelyet Csúcs Pál törzsmester vezetett a szálak ismét Koszorús Kocsik Jánoshoz vezettek, aki azon az estén a vasúti vendéglőben Tölgyesivel ivott. Tölgyesi beismerte, hogy Kocsik Koszorús János ütötte le Buzogányt a vasút mellett lévő jégében s később onnan szállították ki

számárfogaton az elhagyatott

kútba.

A hullán az orvos külső erőszak nyomait megállapította, az egyik karja el volt törve, — s azt is, hogy holtan került a kútba. Tölgyesi szerint bottal ütötte le Kocsik a fiatalembert, aki éppen sorozásra készült másnapra Obecsére. Tölgyesi szerint

1900 dinárt talált Koszorús a legény zsebében.

Ez is igazolta, hogy részesei lehetnek a gyilkosságnak, mert a legény édesapja szerint 2000 dinár körül lehetett azon a napon fiával. A csendőrség sok mindent kinyomozott, amelyek Koszorús személyéhez vezettek s a nyomos indokok alapján őrizetbe is vették. A jugoszláv nyomozás alatt egyáltalán nem akadtak tanúk, mindent Tölgyesi vallomására építettek, de most már kiszélesedett, bővült a tanúk száma, amelyeket most Tölgyesi András beismerő vallomása is alátámasztott. Csendőrség a nyomozást teljesen befejezte s a gyilkost és segítőit rövidesen átadják a bíróságnak. A csendőrség most az után kutat, kiknek volt még érdeke Koszorúson kívül, hogy a gyilkosság napfényre ne jöhessen és ki némitotta el a tanúkat.

Országzászlóavatás

Kishegyesen és Bajmok-Hadikfaluban

Mindkét községben a Környék lakosságának részvételével tartották a letekemelő ünnepséget

Vasárnap két bácskai községnek nagy ünnepe volt. Kishegyesen és Bajmok-Hadikfalun országzászlót avattak lelkes ünnepségek keretében.

Kishegyesnek az anyaországba elszármazott kishegyesiek ajánlékozta díszes országzászlót, melyet Szegedi Károly hozott az adományozók nevében a községbe. Szombaton este az állomáson ünnepélyesen fogadták az országzászlót és ezzel megkezdődött az ünnepségek sorozata. Vasárnap zeneszóra ébredt a fellobogózt ünnepelő község lakossága és sorra érkeztek a környékbéli községből a küldöttségek és vendégek. Délelőtt Hárs Aladár plébános pap segédlettel tábort misét celebrált és beszédet mondott, amelyben

a zászló megőrzésére szólította fel híveit.

A zászló felszentelése következett ezután és az egyházi szertartás a Himnusz elneklésével ért véget.

Ezután Szőke József földbirtokos mondott beszédet, amelyben a magyar egység szükségét hangsúlyozta. Kellert Györgyike szavatai után Szegedi Károly, a faluból elszármazottak nevében átadta a zászlót Fodor Elek községi bírónak. Az Ereklés Országzászló Főbizottsága nevében dr. Dukai Széll Sándor mondott lelkes és lendületes beszédet, majd a Hiszekegy hangjai mellett ma-

gasba röppent a lobogó, hogy néhány pillanat múlva félárbórcra ereszkedjék és úgy maradjon mindaddig,

amíg az összes elszakított területek vissza nem térnek.

Az avatóünnepség műsorán még szavatok és énekszámok szerepeltek, majd megkoszorúzták a zászlót. Az ünnepség bankettel zárult.

Bajmok-Hadikfalun egybesereglett a környék egész magyarsága, hogy tanúja legyen az országzászló felavatásának.

Az országzászlót az új emlékmű előtt állították fel,

az emlékmű nyolc méter magas, a csúcán márvány turulmadár kardot szorongat karmai között. Az emlékművet Muray Tibor főhadnagy tervezte, a turulmadár dr. Jablonkai István tartalékos zászlós, marosvásárhelyi tanár művészi alkotása.

A zászlóavatási ünnepség tábort misével kezdődött, amelyet Hegedüs Lénárt pápai kamarás mutatott be. A misén résztvett Sodró László alezredes, zászlóaljparancsnok és Péterfia Fülöp járási főszolgabíró, akiket a község lelkes éljenzéssel fogadott. Hegedüs Lénárt a mise után felszentelte a zászlót, majd beszédet mondott, amelyben megemlékezett Széchenyiről, a legnagyobb magyarról. Sodró alezredes mondott ezután beszédet és átadta az em-

lékművet a községnek, majd felvonták az árbórcra az országzászlót. Bars-Hontvármegye ajándékát. Az országzászlót Kovács István székely bíró vette át és ünnepélyes ígérletet tett, hogy

a Hadikfaluba telepített székelyek mindörökké hűek maradnak a zászlóhoz.

Szavatok és énekszámok következtek ezután, majd a Himnusz elneklésével véget ért a letekemelő ünnepség.

A Széchenyi emlékstaféta útja

Hétfőn délután négy órakor érkezett meg Szegedre a Széchenyi staféta. A Széchenyi szobor előtt ünnepélyesen fogadták. Az ünnepségen jelen volt a hadtestparancsnok képviselője, továbbá Pálffy József polgármester vezetésével a városi tanács tagjai, Rosta Lajos országgyűlési képviselő és Szeged városának igen sok lakosa. A befutó staféta

meggyújtotta a szobor két oldalán elhelyezett kandelábereket

majd Rosta Lajos országgyűlési képviselő ismertette Széchenyi munkásságát és hervadhatatlan érdemeit. A beszéd után elhelyezte a város koszorúját a szobor talapzatán. Az ünnepség a magyar Hiszekegy éneklésével ért véget.

Az emlékstaféta Szegedről Szabadka érintésével Ujvidékre indult.

SZABADKÁN

Szabadkára hétfőn este 8 órakor érkezett meg a Széchenyi-emléktűzet hozó fáklya, amelyet a Hitler-téren lévő kandeláberben helyeztek el. A kandelábert egész éjjel őrizték a cserkészek és a levették. A tűz megérkezését ünnepélyesen fogadták s ezalkalommal dr. Reök Andor főispán

nagyhatású beszédet mondott.

A lángot kedden reggel vitték tovább Ujvidék felé a szabadkai Egyetértés SE futói, akik Topolyán adták át a tüzet a topolyai cserkészeknek.

Tizenöt új alkalmazottal gyarapodott

a földművelésügyi minisztérium ujvidéki kirendeltsége

A földművelésügyi minisztérium ujvidéki kirendeltsége már teljes erővel dolgozik. Viszont az elvégzendő munka nagysága és bonyolult volta szükségessé tette, hogy az ujvidéki kirendeltség személyzetét megnöveljék. Ez a felerősítés rendszeresen meg is történik. Kedden, 23-án ismét

15 főnyi hivatali erő érkezett Ujvidékre,

a kirendeltséghez további szolgáltatásra, kik még aznap a délelőtti folyamán letették a fogadalmat a birtokpolitikai kirendeltség vezetője, Köllő Zoltán m. kir. gazdasági felügyelő előtt.

EVETOVICS szücs-szalónja, BUDAPEST, IV., Petőfi Sándor utca 9, félemelet

Amerika és a kommunizmus

A világháború befejeződésével, amikor a gazdasági válság ugyan csak feldulta az emberek gondolkodását, lehetetlen volt Amerikáról azt írni, hogy ott talaja van a kommunizmusnak. Ma a helyzet egészen más. A kommunizmus gyepűze átkerült Spanyol- és Franciaországból az Egyesült Államokba. A szovjet évekkel ezelőtt megkezdett földalatti munkája egyre nagyobb méretekkel bontakozik ki az amerikai nép közt is.

Kimondottan kommunista párt nem működik, ezt a szabad politikai működést kifejtő párt helyettesíti, melynek közel kétszáz ezer tagja van. Ennek a pártnak az a célja, hogy a bolsevizmus számára előkészítse a talajt, főképpen az emberek felfogását. Ez a párt megteremtette Amerika szellemi és szerkezeti zűrzavarát, mert a világnézeti tájékozatlanságot és vallási széthullottságot felhasználó bolsevizmus a párton keresztül teljesen átszötte Amerikát.

Ez a szabad politikát kifejtő párt közel négyszáz egyesületet foglal magában. A négyszáz egyesület sorában ilyen nevek találhatók: „A Szovjetunió Barátainak Társasága”, „Farmerek és munkások ligája”. Mindegyiknek programja a bolsevizmus célkitűzéseire tartozik. Figyelemre méltó, hogy ezeknek a szervezeteknek sokszor még vidéki agitátorai sem tudják, hogy a munka, amit végeznek, a kommunizmus előkészítése. A központi szervezet vezetői, titkárai, tagjai a kommunista pártnak, ezek irányítják a sejt munkát. Ebben a földalatti munkában van valami a szabadkőműveseknek kegyetlenül és hihetetlenül céltudatosan szállított meg, — ilyen például a régi, jöhírű Amerikai Munkásszövetség, — hajdan egészen független szakszervezetcsoporthoz, mely évek alatt a kommunista amerikai erődítményévé lett, hogy vele és más egyesületekkel együtt egy egész csomó sajtóorgánumot is hatalmába kerítsen.

Amikor Amerikában a kommunista munkája megindult, sokkal kevésbé ismerték a tengerentúliak az európai viszonyokat, semhogy figyelték volna mennyire kipróbált és céltudatos eszközökkel fonódik be az Egyesült Államok testébe egyre jobban és jobban a veszedelmes szovjet háló. Ennek a vörös hálónak csomópontjai sztrájkok formájában robbannak fel. Roosevelttől most közre szorult. Az amerikai katolikusok tiltakoznak a szovjet megsegítése ellen, a szovjet pedig sürgeti a hatalmas segítséget. Az elnök a kétarcu Janus szerepét tölti be: a Vatikánba is elküldte követét, de ugyanakkor a szovjet talpraállításában is tevékenykedik.

— Németország legfiatalabb doktora. Halleből jelentik, hogy a 19 éves Günter Mühlfordt, aki történelmi munkájával a Martin Luther egyetem nagy feltűnést keltett, a napokban kitűnő eredménnyel doktorált. Kora után dr. Mühlfordt ma Németország legfiatalabb doktora. A fiatal doktor jelenleg az orosz fronton katonai szolgálatot teljesít.

HÍREK

— **ÜGYELETES SZOLGÁLAT 1941. ÉV SZEPTEMBER 20-TÓL 27-IG.** Ügyeletes orvos: Dr. Ivanits István, Hitler Adolf-u. 71. Telefon: 28-44. — Ügyeletes gyógyszerárak: Divild J., Horthy Miklós sugárút 7. Telefon: 32-00. Másits Miklós, 1941. április 13. utca 2. Telefon: 22-91. — Mentők és tűzoltók: Andrassy-u. 12. szám. Telefon: 33-22.

— **Gróf Zichy Gyula kolcsai érsek Bácsón.** Gróf Zichy Gyula kolcsa-bácsi érsek pénteken délután dr. Mosonyi Dénes pécsi nagyprepost, prelátnak-kanonok, dr. Möller egyetemi tanár és dr. Jalsovszky miniszteri tanácsos társaságában rangrejtve Bácsba érkezett. Az érsek megtekintette a bácsi uradalmat, az uradalom ügykezelését, a történelmi nevezetességű váromokat és az iskolanövéreknél az iskolában is látogatást tett. Az egyházfő és kísérete bácsi tartózkodásuk alatt Geocics Gyula erdőmérnök, a bácsi érseki uradalom igazgatójának vendégei voltak. Gróf Zichy érsek és kísérete szombat délelőtt utazott el Bácsból.

— **Berecz Gyula óbecsei főjegyző kinevezése.** A belügyminiszter Berecz Gyula óbecsei ideiglenes főjegyzőt véglegesen kinevezte a községbe. A kinevezés alkalmából a község elöljárósága és tisztviselői kara szerencsekívánatait fejezte ki Berecz Gyulának. Dr. Zelenay Miklós ideiglenes községi bíró rövid beszédben köszöntötte a főjegyzőt s kifejtette, hogy az eddigi működése alapján bizalommal tekintenek tovább működésére. Kérte Bereczet, hogy a jövőben is ugyanazzal a lelkesedéssel és szeretettel intézze a község ügyeit, mint eddig, a község polgárságának javára és megnagyobbodott hazánk üdvére. A főjegyző meghatótt szavakkal mondott köszönetet az üdvözlésekért. Berecz Gyula személyében hozzáértő, igazi közigazgatási szakember került a község adminisztrációjának élére. Rövid néhány hónapos működése alatt teljesen újja szervezte a község háza ügyvitelét, ezenkívül különösen szociális téren fejtett ki elismerésre méltó munkásságot, nagy érdeme van az Ujfalusi modern munkaházak felépítésében, a közmunkák biztosításában, valamint a Hősök Emlékművének létrejöttében.

— **Budapesten kitűnően bevált a kenyérgygyrendszer.** A fővárosban hétfőn volt a kenyérgygyrendszer premierje. A jegyrendszer kitűnően bevált. A péküzletek előtt megszűnt a sorbaállás és a nap minden szakában lehetett kenyeret kapni.

— **Péterrévei hírek.** A méhészegyesület volt vezetősége értesíti a volt tagjait, hogy az új megalakulásig a hatóság útján, külön-külön kérjék az etetésre való cukormennyiséget. — Az elöljáróság közhírré teszi, hogy az óbecsei főszolgabíró-ság által kiadott részes munkadíjakat nem léptetik életbe s így ajánlatos a részesmunkákat az előbbi szokásos feltételek mellett vállalni, illetve kiadni. — Az elöljáróság felhívja a lakosságot a M. kir. Minisztérium 5780/1941. M. E. számú rendelkezésére, amelyben 2000 (dináron) felüli követelések (készpénz, értékpapír) bejelentéséről van szó. Bővebb felvilágosítást az óbecsei Néplanknál kaphatnak az érdekeltek.

6 hetes őszi kúra 18 pengőért

Nincs szüksége se devizára, se utazásra, nem kell drága pengőket külföldön elkölteni, hanem itthon lakásunkban tarthatunk pompás eredményű kúrát epe-, gyomor-, máj-bajok esetén, túlhízás ellen. Orvosának tanácsa és ellenőrzése mellett 6 héten át reggel éhgyomorra igya az előírt mennyiségű langyos Mira glaubersós gyógyvizet, miáltal megelőzi, meggyógyítja a betegséget.

— **Vöröskereszt egyesület alakult Óbecsén.** Az országos Vöröskereszt egyesület óbecsei fiókegyesülete most tartotta alakuló közgyűlését Gyüre Károly főszolgabíró elnöke alatt. A közgyűlést a Hiszekegy elmondásával nyitották meg, majd a főszolgabíró szép szavakkal üdvözölte a központi egyesület kiküldöttét és a közgyűlés tagjait. Az országos egyesület képviselőjének felhívására után kimondták a fiókegyesület megalakulását és megválasztották a tisztikart az alábbiak szerint: elnök Gyüre Károly főszolgabíró, társelnök dr. Zelenay Miklós, alelnök dr. Draskóczy Ede, alelnök dr. Balassa Pálné, titkár dr. Tóth Béla szolgabíró, pénztáros Kiss András aljegyző, jegyző Bálint Ignác tanító. Választottak ezenkívül tőbtagú választmányt is. Ezután dr. Kövér Sándor járársorvos ismertette a fiókegyesület működésének módjait, majd az elnök megköszönte a közgyűlés bizalmát és az ülést bezárta.

— **Doroszlói hírek.** A belügyminisztérium a község osztatlan örméire Schüsler Károly eddigi ideiglenes jegyzőt Doroszló község végleges főjegyzőjévé nevezte ki. Az ünnepelt tiszteletére este a Papp vendéglőben 50 terítékes bankett volt, amely a hajnali órákig tartott. — Az Apatinban lévő menekült magyarok részére Schüsler Károly főjegyző indítványára ruhával való ellátásuk érdekében gyűjtést indítottak, amely mintegy 3 megrakott kocsi használt ruhát eredményezett. A gyűjtésben résztvettek Csernics Ferencné, Tallós Györgyné, Tancsik Lajosné sz. Horváth Rozália, Tallós Józsefné, ifj. Bártol Istvánné és Molnár Lajosné. — Az elöljáróság figyelmeztet mindenkit, hogy a faluban járkáló úgynökök közül csak olyantól vásároljanak, akinek a főjegyzőtől eladási engedélyük van.

— **Meghalt Ráics Szevetszláv, a Dunabánság volt bánja.** Ráics Szevetszláv, a Dunabánság volt bánja, rövid betegség után Ujvidéken meghalt. Az elhunyt, aki a bácsmezei Szivác községben született, a magyar honvédelmi minisztérium horvát-szlavon osztályán kezdte meg hivatali pályafutását. A monarchia összeomlása után szerb szolgálatba állott és mint ilyen 1921 augusztusáig a megszállott Baranya alispán kormánybiztosa volt. Később Torontál vármegye főispánjává nevezte ki a belgrádi kormány. Nyugdíjaztatása után évekig Szivácban élt, majd dr. Sztojadinovic Milan kormányajutása után a Dunabánság segédbánjává, majd bánjává nevezték ki. A Sztojadinovic-kormány bukása után őt is felmentették állásától.

— **1.5 millió négyzetméter területnyereség Berlin környékén.** Berlinből jelentik, hogy a berlini német munkafront vezetősége most tette közzé azon beszámolóját, melyből kitűnik, hogy az 1940 év óta Berlin környékén folytatott területnyereségi akció igen szép eredménnyel végződött. A jelentés szerint 2614 család részére sikerült 1 millió 511.736 négyzetméter területet veteményeskertek létesítésére rendelkezésre bocsátani. Ezzel az eredménnyel az elmúlt évi területnyereséget 800.000 négyzetméterrel felülmúlták.

A „Középnémet fonoda” bérbevette a bánsági állami selyemgyárakat

A pancsovai, törökkanizsai, kevevári és fehértemplomi állami privilegizált selyemgyárakat, melyek szárító és gombolyító (Trocken- und Spuleinrichtungen) berendezésekből állnak, négy millió dinár kártérítés ellenében a „Középnémet fonoda” (Mitteldeutsche Spinnhütte G. m. b. H.) Celle vette át, azzal a feltétellel, hogy

a gubószárító telepeket 15 év múlva visszaadja az államnak.

A négy millió dinárt a belgrádi állami privilegizált selyemgyár (Privilegierte A. G. Staalicher Seidenfabriken) a Morava vidékén felállítandó szárító és gombolyító telep építési céljaira használja fel.

A Középnémet fonoda céljaul tűzte ki a szerb megszálló intézmények által a Bánságban elhanyagolt selyemtenyésztést újjászervezni és kiépíteni. Ugyancsak

ettől várják a moravamenti selyemgubó tenyésztés fellendítését is,

mert e területen valamikor igen virágzó volt a selyemgubótenyésztés. A szerbiai szárító és gombolyítótelepet vagy Paratynban vagy Nisben állítják fel.

Bajtárskulatás

(Ebben a rovatban díjtalanul közöljük a katonai üzeneteket.)

A 86. gy. ezred II. zászlóaljának géppuskás osztágában 1914-től 1915. március végéig Ludwig százados parancsnoksága alatt velem együtt szolgáltak, többek között Raffai Orbán zentai származású örvetető és Földi Edét kérem, hogy Károly kereszt jogosultságom igazolása céljából címüket közöljék velem. Földi Ede Ujvidék, Gyöngyvirág-utca 35.

A 86. gy. ezred VII. századában 1915. januártól márciusig Szirányi százados parancsnoksága alatt velem szolgált bajtársakat, többek között Kaszper Sándort és Dologán Istvánt kérem, hogy Károly-kereszt jogosultságom igazolása céljából címüket közölni sziveskedjenek. Barna Lajos, Ujvidék, Tóth Bagi-utca 51.

FANYAR SOROK A ZSIR- ÉS CUKORJEGYRŐL

Váro tömegbe beékelve
 All egy barátom, rossz a kedve;
 Panaszodik: nincs zsirja, cukra,
 S régóta vár zsir- s cukorjegyre.
 „Ne várjon”, mondom, „zsirjegy nem kell,
 Hisz a ruhája csupa zsirjegy,
 S cukorbetegől kaphat cukrot,
 S ez az igénylés jegy nélkül megy.”

FANYAR TÓBIÁS

Topolyai hírek. A Gazdakör ezúton is felhívja tagjait, hogy korpa, kékkő, mútrágya, heremag stb. szükségletüket jelentsék a Gazdakör titkárnál, hétfőn, pénteken vagy vasárnap. — Az anyakönyvi hivatal jelentése szerint az elmúlt héten születtek: Mezei György István, Kovács Gizella, Heti Katalin (Istensegits-telep), Barabás Mihály, Tusa Berta, mind a három Istensegits-telepről. — Házasságot kötöttek: Csifcsák Imre és Győre Mária, Zsáki Mihály és Bacsó Adelgunda, Francia József és Balázs Margit, Rudics Mihály és Huszák Mária, Zsáki János és Rajcsán Margit, Dudás József és Juhász Mária, Nebojsza Ferenc és Horváth Katalin, Tóth József és Magó Ilona, Szűcs István és Kovács Veronika, Cservenák Bódog és Hornyák Mária, Cékus Nándor és Kovács Verona. Vagyis az elmúlt héten tizenegy pár kötött házasságot, ami már évek óta nem fordult elő Topolyán. Halálozás nem volt. — A topolyajárású levante parancsnokság felhívja a járás területén lévő levantekezes ifjakat, hogy a jelentkezésüket büntetés terhe mellett legkésőbb szeptember 25-ig bezárólag tegyék meg.

Öngyilkosság a budapesti Műegyetemen. A budapesti Műegyetemen rejtélyes hátterű öngyilkosság történt. Ferencz Imre adjunktus forgópisztollyal fobelötte magát. Rendkívül súlyos állapotban kórházba szállították, nem valószínű, hogy sikerül megmenteni. Ferencz kiengesztályozott életet élt, anyagiilag független volt és nem tudja miért követte el tettét.

A külügyminiszter állandó helyettesét ankarai követté nevezték ki. A kormányzó Vörösmarty János rendkívüli követ és meghatalmazott minisztert, a külügyminiszter állandó helyettesét ankarai követté nevezte ki és megengedte, hogy a nehéz külpolitikai viszonyok között kifejtett kiválóan értékes és eredményes működéséért elismerését tudtul adják. Vörösmarty János az új ankarai követ már el is indult állomás helyére. Helyébe a kormányzó a külügyminiszter állandó helyettesévé Ghyczy Jenő rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminiszterium politikai osztályának vezetőjét nevezte ki.

A kutba ugrott egy 80 éves kiskindai asszony. Markovics Julka 80 éves kiskindai asszony gyógyíthatatlan betegsége miatt házának udvarában levő kutba ugrott. A hideg víz észre térítette az öregasszonyt és segítségért kezdett kiáltani. A házbeliak kihúzták a kútból, de már igen súlyos állapotban volt, úgyhogy másnap meghalt.

Újverbázi hírek. Schneider Károly a Klein Vilmos-féle olajgyár fűtőjének lábára ráesett a súlyos átviteli tengely és újjaít összeroncsolta. — Nyárádi Dénes Bácskesztúri lakos jelentette a rendőrségnek, hogy a kocsi után kötött lova Kúla és Újverbász között az országúton eltűnt. — Az újverbázi állami főgimnáziumban a következő tanárikar működik: igazgató Lotz Jakab, tanárok: Stock Károly, Steczik Géza, Gschweng Mátyás, Bíró Karola, Schuller Vilmos, Ákos Ernő és Szász Kázmér. Az oktatás helyszüke miatt egyelőre az alsóosztályosok részére délelőtt, a felsősök részére délután van. A népes I. osztály részére a tanítás egyelőre az Annabring-féle elemi iskolában történik. — A közoktatásügyi minisztérium Csernus Sándor tanítót kinevezte az Újverbázi állami elemi népiskolához.

SZEPTEMBER 24

1919-1941

1920. ■ A kormányzó Csáky István grófot külügyminiszterre nevezte ki.

1923. ■ Bethlen és Benes között Genfben megállapodás jött létre a határátlépések megkönnyítésére, az állampolgárság és az illetékesség kérdéseire és a magyar kölcsönre vonatkozólag.

1929. ■ Megjelent Rothermere lord nyilatkozata, mely újabb érvekkel fejtegeti, hogy Magyarországnak, ha sikereket akar elérni a békerrevizió terén, úgy demokratikus kormányról kell gondoskodnia.

1930. ■ Rothermere érdekes nyilatkozatot tett Hitjének a választásokon történt előretörésével kapcsolatban. Szerinte a nemzetiszocialista irányú Németország megmutatja az utat, mely a békeszerződések igazságtalanságainak kiküszöböléséhez vezetnek.

1933. ■ A Bécs melletti Hain községben legitimista tüntetés volt, amelyen az osztrák arisztokrácia is résztvett. Ottó királyi levelet intézett az öt díszpolgárrá választott Hain község vezetőségéhez, melyben hazaárulóknak nevezi a nemzeti szocialistákat és reméli, hogy mihamarabb visszatérhet.

1934. ■ Oroszország és Japán megegyezett a keletkínai vasutak ügyében.

1937. ■ Meghalt v. Horthy István, ny. lovassági tábornok, Horthy Miklós kormányzó bátyja. Kitünt mint úrlovás; tagja volt a felsőháznak.

— Kánya Kálmán külügyminiszterünk befejezte tárgyalásait Genfben, melyen Magyarország és a kisanant közötti megegyezést tárgyalta a nagyhatalmak. A kiadott hivatalos jelentés szerint, megegyezés egyelőre nem jött létre az előfeltételek megteremtéséhez, tekintettel a kérdés nagy fontosságára még további türelemre van szükség.

— Hlinka pártja (tót néppárt) elhatározta, hogy tervezetét terjeszt a prágai parlament elé a Felvidék autonómiájának megvalósítására.

1938. ■ Mezőgőstve a cseh hadsereg; a magyar határon csehekkel váltják fel a szlovák csapatokat. Megszűnt a vasútforgalom Cseh-, Lengyel- és Magyarország között. Chamberlain Londonban visszaérkezve jelenti, hogy az érdekelt felek folytatni fogják a tárgyalásokat. Prágában letartóztatták Kuhn képviselőt, a szudétánmetek parlamenti klubjának elnökét.

1940. ■ Megalakult az erdélyi részek gazdasági tanácsa; a felszabadult területeken már működik a mezőgazdasági közigazgatás.

—O—S

Titokzatos rablógyilkosságot fedeztek fel Törökkanizsán. Szabadkáról jelentik: Törökkanizsán, a tiszai strandfürdő fürdőházánál titokzatos rablógyilkosságot fedeztek fel. A cölöpök alatt bekötött fejű holttestet találtak, megállapították, hogy a gyilkos kegyetlenül végzett áldozatával, akit később kifosztott. A nyomozás további során kiderült, hogy a halott Dukay János 25 éves zentai gazdalegény, aki még szeptember 7-én eltávozott hazulról azaz, hogy Adára megy cipőt és ruhát vásárolni. Az a feltevés, hogy Dukayt a gyilkos valamilyen ürügyel átcsalta a bánáti oldalra és ott végzett vele. A nyomozás nagy eréllyel folyik.

Komoly

bélyeggyűjteményt megvételre keresek

Ajánlatok „GYŰJTŐ” jellegre BLOCKNER J. hirdetőirodába, BUDAPEST, IV., Városház u. 10. kértetnek

Szabadkai rendőri hírek. Fekete Mária szabadkai énekesnő feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik ellopták ezüst karóráját és 120 pengő készpénzét. Fekete Mária elmondotta, hogy Kovács András vendéglőjében szórakozott egy asztaltársasággal a társaság valamelyik tagja álomport kevert az italába, amelytől elaludt. Pénzét és óráját ekkor lopták el. A rendőrség nyomoz. — Czabay József adótiszt Halasi-szőlőkbeli lakásába ismeretlen tettes betört és ellopta az adótiszt 150 pengőnyi készpénzét. Ugyancsak betörés történt Frazon Ferenc városi tisztviselő lakásába is, innen a betörők 180 pengő készpénzt és mintegy 1000 pengő értékű ékszert zsákmányoltak. A rendőrség erélyes nyomozást indított a tettesek kézrekerítésére.

Ingyenes munkaközvetítő. Munkát kaphatnak a M. Kir. Állami Munkaközvetítő Hivatalnál, Vak Bottyán-u. 2, (volt Munkásbörze épülete), telefon 26-94. Férfiak: 3 kovács, 2 lakatos, 1 bádgos, 1 vízv. szerelő, 1 vill. motor teker-cselő, 1 asztalos, 2 kádár, 1 kárpitós, 1 cukorkamester v. segéd, 1 ostyakészítő, 1 mézesbábos, 6 szobafestő és mázoló, 1 kereskedőség, 10 gazd. mindenés, 300 kötőrő, 100 pályamunkás, 1 stancoló, 2 kender tiloló, 1 szűcsszabász, 1 szűcssvarró-munkás, 1 pöszölő. Nők (háztartási alkalmazottak): 1 gyors- és gépiró, 1 fodrásznő, 1 nevelőnő, 8 mindenés főzőasszony, 4 mindenés lány, 1 nap-számosnő. Tűzharcosok részére felajánlott munkahelyek: 2 tűzharcos szövő. Tanonchelyek: 2 bádgos, 2 kályhás, 1 asztalos, 1 bognár, 1 szabó, 1 cipész. Állást keresnek: Tisztviselők: 36 férfi, 23 nő. Ipari szakmunkások: 178 férfi, 9 nő. Ipari segédmunkások: 144 férfi, 216 nő. Tanonokok: 11 fiú és 1 leány.

A kúlai főszolgabíróóság az erőszakoskodó könyvgyűjtők ellen. Kúlaról jelentik: A járási főszolgabíróóság felhívja a lakosság figyelmét, hogy az olyan könyvgyűjtőket, akik könyveket és egyéb tárgyakat nemzeti célra való hivatkozással megvételre kényszerítenek, adják át a legközelebbi hatósági közegnek.

Beküldött hírek. Újvidéken hétfőn a Posta-utcában elveszett egy kereskedő igénylő könyv, amelyben 12 pengő volt. A II. Rákóczi Ferenc-uton egy szürke szarvasbőr felkesztyű veszett el. Kérik a becsületes megtalálókat, hogy a talált tárgyakat juttassák el a Reggeli Újság szerkesztőségébe. — **A Magyar Haditengerészeti Egyesület** összes tagjai csütörtök este szokott időben a formaspakák és tagsági igazolványok átvétele végett okvetlenül jelenjenek meg. — **Szervező.**

Az ország burgonyaellátása. „Az illetékes hatóságok az ország burgonya ellátását a Belföldi Burgonyakereskedelmi Egyesülés-re — (Budapest, V. Vigadó-utca 5. Telefon 189-960) bízták” című közleményünkbe, mely lapunk fő hó 12-i számában jelent meg sajnálatos hiába folytán a zentai bizományos címet közöltük. Ezúton helyreigazítjuk, hogy az újvidéki eladóbizományossággal az egyesülés Hozsodárszky Sándor urat bízták meg, akinek tehát vagontételben van szüksége burgonyára, forduljon a fentnevezett újvidéki céghez, ahol mindig az Árkormánybiztosság által megállapított hivatalos áron juthat burgonyához.

Temerini hírek. Lóczi János és Horváth József, Pethő Béla vendéglőjében vígan idogáltak. Az itál hatása fölött összetűztek, majd verekedésre került a sor, úgyhogy a rendőrségnek kellett beavatkoznia. A csata eredménye két bezúzott fej és 100 pengős számla. — A közelítési hivatal lapunk útján értesíti az érdekelteket, hogy a cukorjegyeket a következő sorrendben adják ki: szeptember 23-án 401-600, 24-én 601-800, 25-én 801-1000, 26-án 1001-1200, 27-én 1201-1400, 29-én 1401-1600, 30-án 1601-1840, október 1-én gazdaköri és községi telepek, 2-án tanyák és október 4-ig az összes elmaradtaknak.

Remlott ételek okozta mérgezések leküzdésénél a gyorsan és biztosan ható természetes „Ferenc József” keserűvíz azonnali igénybevétele — egy vagy két ivópohárral — gyakran rendkívül fontos segédeszköz. Kérdezze meg orvosát!

Kertész Kalap ötven éve márká!

Férfi üzlet:	Női kalapüzlet:
Pécs	Pécs
Városházépület	Városház u. 2.

Bácsföldvári hírek. Zavarkó József vendéglőtől ismeretlen tettesek elvitték a télire bekészített tarhonyát, mákot és 2 pár csirkét. A lopást csak a helyzetbeli ismerős egyén követhette el. A csendőrség ezirányban indította meg a nyomozást. — A zöldkeresztes tanácsadást az egészséggethonthon újabb rendelkezés szerint hétfőn, szerdán és pénteken délután 2-4 óráig tartják. — Minden iparos és kereskedő, továbbá, aki bármilyen címen tanoncot tart, köteles a tanonciscolába záros határidőn belül beiratni. A mulasztókat megbüntetik. — Az 50 hold és azon felüli földdel bíró gazdák kötelesek a gabonaféle, kapás és szálastakarmánnyal bevetett területekről pontos kimutatást készíteni és f. évi november 30-ig a M. Kir. Közélelmezési Hivatalnak Budapestre beküldeni.

Újvidéki anyakönyvi hírek. Szeptember 15-22 között született 12 leány és 10 fiúgyermek. Házasságot kötöttek: Dombruszt János és Csernák Ilona, Ambruszt János és Tóth Mária, Kazinczy Sándor és Turánszky Terézia, Nésics Emil szövősegéd és Pataki Ilona. Halálesetek: Csifcsák Imre 34 éves, Réb József 32 éves, Pajer József 62 éves, Sztás József 26 éves, Oppenheimer Miksa 67 éves, Grozdics Frigyesné 50 éves, Fuderer Jakab 78 éves, Krmpotics Iván 69 éves, Heil Ferenc 21 éves, Krizsák Béla 31 éves, Feige Frigyesné 44 éves (Ókér), Miodragovics Lukács 76 éves, Németh Nándor 42 éves, Schön Jenő 59 éves, Szunamár István két napos, Wágner Fülöp 49 éves

Művelődés

Széchenyi emlékünnepe Zomborban. A zombori Magyar Közművelődési Egyesület vasárnap nagyszíves Széchenyi emlékünnepezt rendezett, amelyen az egyesület régi tagjain kívül sok katonai és polgári előkelőség jelent meg. Az ünnepélyt Magassy Antal üdvözlő szavai vezették be: Rámutatott a jelentős munkára, amelyet az egyesület az elnyomatás éveiben végzett s munkára szólította fel azokat, akik most jöttek az anyaországból. Végül üdvözölte dr. Deák Leó főispánt, a zombori MKE. megalapítóját. Ezután a Kaszinó Dalárda vegyes kara Kiss János vezénylete mellett elénekelt a Himnuszt. Dr. Deák Leó főispán lépett ezután a pódiumra és értékes jellemzést adott a legnagyobb magyarról. Arany János híres költeményét interpretálta a főispán szavai után dr. Müller János. „Széchenyi emlékezete” nagy feladatot rótt az előadóra, aki azt sikeresen oldotta meg. Liszt Ferenc II. rapszódiájának előadásával tarkította a délután műsorát Ipoly Szilvia gimnáziumi tanárnő. Ezután Holpert Gyula gimn. tanár tartott lelkes hangú s a mai viszonyokkal párhuzamot vonó előadást Széchenyiről, a nemzet tanítómesteréről. Az ünnepséget a dalárda a Híszkegy eléneklésével fejezte be.

Pénteken az NMK részére tartott előadást az újvidéki Városi Színház. A Nemzeti Munkaközpont újvidéki szervezete és az újvidéki Városi Színház igazgatósága között megegyezés jött létre, amelynek értelmében pénteken, szeptember 26-án a színház az újvidéki munkásság részére rendez előadást. Szinre kerül az Erzsébet című operett, amelyre kedvezményes jegyeket bocsát forgalomba az NMK. Jegyeket beszerezni az NMK hivatalos helyiségében (Horthy Miklós sugárút 18.), a hivatalos órák ideje alatt lehet.

Társtalannul

Alkonytájban, mikor a nap karját tárja
s bucsucsök lázában pirul
ott állók a fővenyparton
társtalannul,
s csak a szivverésem hallom.

Lent, a folyam örvénylően
zugva rohan,
tul, az erdős hegyvidékre
tündéresszony fátylat terít,
s fel az égbe
száll, kirakni mécseseit.

A várdombon csend az őrség,
gond a tornyon;
ódon sáncok, unják sorsuk,
mintha tudnák, romemlékek
semmi dolguk;
szellemárnyak a vitézek.

Kék magasban gölyapár száll
haza halkan.
Kalmár s műves boltját zárja,
otthon keres kincset, minek
szív az ára,
mit aranyért meg nem vehet.

A varázsnak lassan vége...
Egyre árad
a sötétség a határra;
elmos, megfojt képet, álmot,
hajt magányba, —
s nem hall senki, hogy kiáltok!
Újvidék.

BIRINYI JOZSEF

SPORT

Vasárnap a Szegedi VSE játszik Újvidéken NB I. mérkőzést az UAC-cal

Az UAC csendben, szorgalmasan készül, az SzVSE fenyegetőzik

Vasárnap, szeptember 28-án a Szegedi VSE lesz az UAC ellenfele. Újvidéken játszák le a mérkőzést, amely UAC győzelemmel fog végződni. A kék-fehérek csapatát rosszul ismerték meg vagy egyáltalán nem ismerik még. Szeptember 14-én Szegeden az UAC olyan napot fogott ki, amilyen előfordult már még a Ferencváros életében is. Az UAC részére mégsem tudtak menetséget felhozni, gúnyos hangon példálózta a „célszerű szögén embörök”, akik a 9:0-os eredményt teljes mértékben saját tudásuknak könyvelték el. A választ vasárnap megkapták a WMFC-től: a minden részében prima együttes 3:0-ra kapott ki. Vajjon a Szeged most belátja-e, hogy vannak néha rossz véletlenek is és az eredmény sem mindig hű kifejezője az erőviszonyoknak? Szegeden kissé elfogult emberek élnek. A 21-i vereséget balszerencsének tudják, az UAC elleni győzelmet értékmérőnek tekintik. Legalább is erre vall az SzVSE játékosainak alábbi kijelentése, amelyet a nyilvánosságnak szántak: Ha a kihagyott helyzetek felét berúgtuk volna, akkor 3-4 góllal győzünk a Kispest ellen. Megérdemeltük volna a másik pontot is. No majd Újvidéken...

Egy SzVSE vezető így nyilatkozott a Kispest 2:2-ről: Határtalan nagy balszerencsénk volt. (A Kispest—SzVSE mérkőzés felideje 2:1 volt a Kispest javára. Furesa dolog az a „balszerencse”!)

Minden anyaországbeli csapat, amely Újvidékre jön, elvárja, hogy Újvidéken egy futballozni nem tudó csapatot találjon. Az anyaországbeli játékosok is így valahogy állnak, mert legtöbb részük éppenséggel nem akar belenyugodni abba, hogy Újvidék csapata jobb a vendégszerelő anyaországinál. Miért kellemtlen nekik, hogy az UAC is tud futballozni? Ha győznek, ne legyenek halott gyalázók, ha kikapnak.

ne tépazzák meg ellenfelük babéraját, mert sem az előbbi, sem az utóbbi nem magyar erény. Az UAC mérkőzés előtt soha nem nyilatkozott, pláne fenyegetőzött. Az SzVSE-nek azonban megüzeni: Újvidéket vereséggel hagyja el. Részben a 9:0-ból törlesztenek, részben pedig kis emberségre tanítanak. 29-én azután majd jöhet egy új nyilatkozat a Nemzeti Sportba, egy még „határtalanabb balszerencséről”.

Az NB I. vasárnapi műsora és bíróküldése egyébként a következő:

DiMÁVAG—WMTK: Horváth J. dr. (Zsidai, Marót).

Újvidék—SzVSE: Szigeti J. (Danis, Bucheimer).

Szeged—Nagyvárad: Palásti (Bertha, Gyarmati).

Kolozsvári AC—Ferencváros: Újvári F. (Mann, Jania).

MÁVAG—Elektromos: Moldoványi (Tigyi, Pataki).

Gamma—SalBTC: Köhalmi (Márkus dr., ifj. Láng).

Lampart—Kispest: Sági (Kocsis, Kereki).

Szolnok—Ujpest: Csák (Peszek, Lázár).

Rövid sport hírek

Zombor válogatott asztalitenisz csapatát vasárnap 28-án az UAC asztali teniszesei látják vendégül barátságos, visszavágó mérkőzés keretében.

Az ókéri Bocskai Sport Klub, mely szervezés alatt áll, felkéri a környéki sportklubokat, hogy szabadidejüket, az olyan vasárnapokat, melyeken barátságos mérkőzéseket rendezhetnek avagy vendégként itt játszani hajlandók, közölni szíveskedjenek. Leveleket Hiesik Elemér sportintéző címére kéri küldeni.

Befejeződött a német csoportbajnokság

Az őszi bajnoki mérkőzések vasárnap kezdődnek

A bácskai német labdarúgó csoportbajnokság befejeződött. Az egyes csoportokban a bajnokság végső állása a következő:

Újvidéki csoport: 1. Sövé 14 ponttal, 2. Rapid (Újvidék) 11 ponttal, 3. Bulkeszi 6 ponttal, 5. Palánka 5 ponttal, 6. Ökér 4 ponttal.

Vrbászi csoport: 1. Szeghegy 12 ponttal, 2. Torzsa 12 ponttal, VSC 11 ponttal, 4. Kiskér 9 ponttal, 5. Kula 8 ponttal, 6. Pfalz (Verbász) 8 ponttal.

Hódsgái csoport: 1. HSC 21 ponttal, 2. Militics 20 ponttal, 3. Szépliget 13 ponttal, 4. Bács 13 ponttal, 5. Wekerlefalva 9 ponttal, 6. Boróc 6 ponttal, 7. Paripás 5 ponttal.

Zombori csoport: 1. Cservenka 18 ponttal, 2. Órszállás 14 ponttal, 3. Regőce 11 ponttal, 4. Gádor 8 ponttal, 5. Bács-szentiván 7 ponttal, 6. Zombor 2 ponttal.

A csoportbajnokság eredménye alapján a Kulturbund sportszakosztályának vezetősége két osztályba sorozta a csapatokat. Az első osztály általános és abban a következő egyesületek vesznek részt: Rapid (Újvidék), Sövé, Torzsa, WSC, Szeghegy, Cservenka, HSC, Militics és Órszállás.

A másodosztályú csapatokat három csoportba sorozták. Az észak-bácskai csoport tagjai: Regőce, Órszállás II., Gádor, Zombor és Bács-szentiván, a középbácskai csoportban Kula, a verbászi Pfalz, a VSC II., Kiskér és Ökér csapatai játszanak, a délnyugati csoport taggye-sületei Paripás, Bács, Szépliget, Wekerlefalva, Bulkeszi, Palánka, Boróc és Dunabökény.

Az őszi bajnokság az általános első osztályban és a másodosztály egyes csoportjaiban szeptember 28-án kezdődik.

Futball-eredmények

Topolyai SC Ib)—Újvidéki VAK Ib) 7:2 (5:1). II. osztályú bajnoki. A TSC Ib) csapata hétről-hétre javuló formát mutat és szépen halad csoportjának bajnoksága felé.

Bácskossuthfalva: Bácsalmási MO-VE—Bácskossuthfalvai AC 8:2 (4:0), I. osztályú bajnoki, vezeti Schmöld.

Ujverhász: Újvidéki FC—U. C. S. E. II. 4:2 (2:1). A két csapat barátságos mérkőzést játszott a tervezett I. o. bajnoki helyett, mert a pályán nem jelent meg orvos.

Kishegyes: Bocskai—Petrőcz SC 3:1 (1:1), I. o. bajnoki, vezette Dobsinszky.

Kiskunhalas: KAC — Csantavéri AK 1:0 (0:0), I. o. bajnoki, vezette Bodoglári. A KAC csak szerencsével győzött.

A Temerini T. C. szép győzelmet aratott Zentán. Vasárnap Zentán a Temerini T. C. a ZAK II. csapatával játszott elsőosztályú bajnoki mérkőzést. A temerini együttes sokkal jobb volt ellenfelénél és megérdemelten győzött 5:0 (3:0) arányban. A TTC góllövői: Toldi 3, Sörös 2. A győztes csapat legjobbjai: Toldi és Mátéházi. Bíró: Vidra.

Zenta: ZAK—Pénzügy (Budapest) 2:2 (0:1). NB II. bajnoki. Bíró: Szijjártó. A ZAK-ot állandóan üldözte a balszerencse. Góllövői: Ujházi és Lázár. A Pénzügy az első féléjében kavarodásból szerez gólt, a 45. percben a II. féléjében egyenlített. A ZAK többet támadott. Jók voltak a vendégszereplők: a kapus és a két hátvéd, a ZAK-ból Körösi és Tobak. A bíró kitűnő volt.

ODEON filmszínház

Telefon: 20—45.

Telefon: 20—45.

SZEPTEMBER 22-TŐL

A háború viharában játszódik,

a rádió kívánság hangversenyén végződik

A kívánsághangverseny

(WUNSCH KONCERT)

Rendezte BORSODY EDE. — Szereplők:

ILSE WERNER

KARL RADDETE

JOACHIM BRENNEKE

HEINZ GOEDECKE

IDA WÜST

HEDVIG BLEIBTREU

ALBERT FLORATH

A nagy rádió hangverseny művészeinek hosszú sora élménnyé avatják ezt a különleges filmet. Kérjük a közönséget jegyekről előre gondoskodni.

Előadások kezdete 5, 7, 9.15 órákor. Vasár- és ünnepnap 3, 5, 7 és 9.15 órákor. Dél előtt 10.30 órákor MATINÉ. Jegyelővétel mindennap délelőtt 10 órától.

émet ág

őzése

rúgó cso. Az egyes végső ál.

14 pont. Palánka 5

12 pont. VSC (Verbász) 8

21 pont. Szépliponttal, Boróc 6

18 pont. 8 pont. 6

redménye rtszakosz osztályba első osz. következő t: Rapid SC, Szeg. Militics és

okot há. Az észak-gőce, Örs és Bács-csoport- z, a VSC zai játssa- tagegye- Szépliget, Palánka.

alános el- sodosztály mber 28-

nyek

déki VAK rajnoki. A tre javuló malad cso-

mási MO- 8:2 (4:0), Schmödl.

U. C. S. t barátsá- rvezett I. a pályán

trőcz SC zette Dob-

Csantavéri t, vezette szerencsé-

győzelmet Zentán a csapatával ki mérkő- s sokkal megérde- arányban. Sörös 2. A Toldi és

(Budapest) Biró: Szij- an üldözte Ujházi és főlődben a 45. perc- it. A ZAK ak a ven- a két hát- Tobak. A

Milyen pályára lépjek?

(ÉRETTSÉGI VIZSGÁLATOT VAGY EZZEL EGYENÉRTÉKŰ TANULMÁNYOKAT MEGKÍVÁNÓ PÁLYÁK ÉS TANFOLYAMOK)

Szőlő- és borpincés tanfolyam

E tanfolyam oklevele bármilyen kiterjedésű szőlőnek, szőlővessző és szőlőoltvány termelési üzemenek, vagy borpincének önálló kezelésére, továbbá a hegyközségi tanács titkári állás betöltésére, végül a szőlészeti és borászati köz- igazgatásnál való alkalmazásra képe- sit.

A tanfolyam 2 féléves.

Felvehetők azok, akik vaiame- lyik m. kir. gazdasági akadémián, vagy Műszaki és Gazdaságtudo- mányi Egyetem mezőgazdasági osztályán oklevelet szereztek, akik a szarvasi m. kir. középfokú gaz- dasági tanintézet képesítő vizsgá- ját jeles eredménnyel letették, vé- gül, akik középiskolai érettségi bizonyítvány megszerzése után a Kertészeti Akadémián oklevelet nyertek.

A tandíj egész évre 50.— P.

A tanfolyam hallgatói részére internátus áll rendelkezésre. A bentlakás díjtalan és ösztöndíjat helyettesít.

A folyamodványok a tanfolyam igazgatóságánál (Budapest, II., Herman Ottó-utca 15) adandók be.

Telekkönyvvezető

A telekkönyvvezető pályához érettségi vizsgálat, utána 3 évi szolgálat, (legalább egy év a telekkönyvi szakban) és a tanfolyam elvégzése szükséges. A tanfolyam végén szakvizsga teendő.

A telekkönyvvezetői állásért a pályázati folyamodványt a bírói ügyviteli szabályok 5. §-a szerint kell szerkeszteni, felszerelni és illetékes kir. törvényszék elnöké- hez benyújtani. Közszolgálatban nem álló pályázóknak a 7.720:1939. M. E. sz. rendelet 1. és 3. §-aiban foglalt rendelkezések szerint igazolnók kell azt is, hogy nem es- nek a zsidók közéleti és gazdasági térfoglalásának korlátozásáról szó- ló 1939. IV. t.-c. 1. és 5. §-aiban meghatározott korlátozások alá.

Tengerésztiisz

1. Kereskedelmi tengerészet.

A magyar hajózási vállalatok ke- reskedelmi tengeri gőzösein telje- sítendő szolgálatra előjegyzésbe vesznek olyan magyar honos fér- fit, aki 18 éves elmúlt, de 32. élet- évét még nem töltötte be, testileg és szellemileg a hajószolgálatra alkalmas. Európára (Orosz-, Tör-ök- és Spanyolország kivételével) érvényes útlevelel és oly összeg- gel rendelkezik, melyből a minden- kor külföldi kikötőkben tartózko- dó hajókhoz való kiutazás költsé- gei fedezhetők.

(Folytatjuk)

TUNISZBAN A SZÉNHIÁNY MIATT FÜVEL FÜTIK A MOZDONYOKAT

A szénhiányt nem éri ott a mozdony. Nem kényszeríti rá, hogy rostokoljon; A szénhiánytól nem lesz a gép bána, Ha fűti száraz fű, más szóval: széna. A tudósítás itt mégis hibázott, Mert ahol széna van, nincs szénhiány ott; Hisz azt mindenki látja, nemcsak én; A „széna” szóban benne van a „szén”.

FANYAR TOBIÁS

KÖZGAZDASÁG

A kereskedelmi üzleti könyvek bélyegzése

Közli Borbély Lajos törvényszéki írites főnyvszakértő

1 Kik tartoznak üzleti könyveket vezetni?

Röviden összefoglalva: minden kereskedő, kinek bejegyzett cége van, azonkívül akire az adótörvények ezt előírják (minden monop-, forgalmi-, devizás cikkel foglalkozók).

2. Milyen könyveket tartoznak vezetni?

Mindazokat, melyekből az üzlet forgalma, vagyona és üzleti eredménye pontosan megállapíthatók. Tehát: Pénztár-, Napló-, Főkönyv-, Adósok-Hitelezők könyve és Raktárkönyvet! (A raktárkönyv vezetése vonatkozólag még későbbi időben pontos útmutatással szolgálók, de a készleteket, ha eddig nem lettek volna felleltározva, 1941 aug. 16-ikával ajánlatos utólag is megállapítani.)

3. Hogyan és mikor kell a könyveket az új magyar előírás szerint bélyegilletékezni.

Az 1941. aug. 16-ika után meg- kezdett könyveket a magyar ille- ték előírásai szerint kell bélyegez- tetni. Az 1941. aug 16-ika előtt megkezdett és szerb előírás sze- rint bélyeges könyveket nem kell

a magyar illetékekkel is ellátni, azok tovább vezethetők. Ellenben azo- kat a könyveket, amelyeket 1941. aug. 16-ika után szerb illeték sze- rint bélyegeztek, azoknál a szerb és magyar illeték közti különbö- zetet fel kell ragasztani.

4. Milyen illeték alá tartoznak az egyes könyvek?

a) A „Főkönyv”, „Napló”, „Pénz- tár”, „Adósok-Hitelezők” könyve minden 2500 négyzetcentiméter lap (nem oldal) terjedelem után 50 fillér.

b) Minden más után 10 fillér.

c) Szabad lapok: (kartoték és gyűjtőlapok, tehát benem kötöt- tek) után 1.250 négyzetcentiméter terjedelemin 5 fillér darabonként, minden megkezdett 1250 négyzet- centi után további 5 fillér.

5. Bekötött könyvek illetéke a következőleg számítandó ki:

Ha pl. egy könyv az „a” pont alattiakból 100 oldalas és a mére- ti egy lapnak 20x35 cm., akkor ennek az illetéke: 20x35=700, 700x50 (lapszám!) = 35.000 négy- zetcenti, osztva 2500 dl = 14x50 fillér = 7 pengő.

A sokoldalú élesztő

Tápanyag és gyógyszer

A régi nyugalmas és boldog idők szorgos háziasszonyai, akik méltósá- gokkal járó becsületbeli kötelességük- nek tartották, hogy maguk süssék a jó omlós kenyeret, de hogy is sejtették, hogy az élesztő nemcsak arra jó, hogy magasra kelesse és lyukacsossá tegye a nehéz tésztát. Pedig túlzás nélkül állítható, hogy a különben nem éppen ét- vágygerjesztő élesztő a régóta ismert tápanyagoknak és a legújabban felfe- dezett hatóanyagoknak

szinte felsorolhatatlan bőségét tar- talmazza.

Itt van pl. a B)-vitamin. Ha B)-vita- minről beszélünk, tulajdonképpen hi- bát követünk el, mert a kifejezés a hatóanyagok egész csoportját foglalja össze, az élesztő esetében azonban meg engedhetjük magunknak azt a pontat- lanságot: benne a B)-vitamin minden fajtája hiánytalanul megvan. A B)-vi- taminból pl. száz gram közönséges ke-

nyérellesztő az ember napi szükségleté- nek kétszeresét, ugyanennyi sörélesztő pedig nem kevesebb, mint hatszorosát tartalmazza. A B)-vitamin többi faj- táin és számos ma még kellőleg nem ismert ha jányagon kívül bőven van az élesztőben

az angolkórtól óvó D)-vitaminból is. Am az élesztő nemcsak vitaminokban és más hatóanyagokban bővelkedik, ha- nem a kémiai élesztőkön, ásványokon, zsírokon kívül még lecithin és fehérje is van benne. Csak a legfontosabb al- kotórészek áttekintése is csodálatosan sokoldalú gazdagságot árul el. Az élesztő fermentumai sorában a legki- emelkedőbb helyet a jóhangzású glu- tathion foglalja el. Az orvostudomány ennek a fermentumnak, melynek a sejtek anyagcseréjében döntő szerepe van, az utóbbi időkben mind fokozot- tabb figyelmet szentel. A lecithin mint „idegtáplálék” lassankint a legszélesebb

R X filmszínház

VASÁRNAPTÓL PÉNTEKIG SEPTEMBER 21—26-IG

A magyar filmgyártás egyik legkiemelkedőbb művészi új alkotása. Hunyadi Sándor nagyszerű színműve Ráthonyi Ákos mesteri ren- dezésével OBJEKTIV FILM:

Havasi napsütés

Egy beteg leány életének, utolsó nagy szerelmének drámai története A könnyű és mosoly művészi filmremeke — Főszereplők: TOLNAY KLÁRI, TURAY IDA, MAKKAI MARGIT, CSORTOS GYULA, RAJNAY GÁBOR, MÁLY GERŐ és PERÉNYI LÁSZLÓ. Magyar világhíradó!

Előadások kezdete hétköznap 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap és ünne- napokon 3, 5, 7 és 9 órakor. Vasárnap délelőtti 10.30-kor MATINE

Olcsón és jól vásárolhat férfi, fiuruhát és felső kabátot

Braun Géza cégnél Pécs, Király utca 32

körökben is népszerűsége tesz szert. Az elnevezés azonban kevesebbet mond a valóságnál. Lecithinre nemcsak az idegsejteknek, hanem minden sejtnek szüksége van.

Természetesen nem lenne értelme ét- kezés után még külön nagymennyiségű lecithint bevenni. Azt a keveset, amely- nyire szükségünk van, mindennapi táp- lálékunk is tartalmazza. Nagy erőfe- szítést kívánó munka idején vagy a kimerültség állapotában azonban aján- latos több lecithint szedni. Az élesztő ásványanyagjainak hosszú sorában elég csak az ismertebb vasra, foszforra, mészre, magnéziumra, káliumra, nátri- umra és kovasavra rámutatni. A vas- ról ma már mindenki tudja, hogy a vérképzésben tölt be fontos szerepet. Foszforra elsősorban az idegeknek van szüksége. A magnézium a foszforral együtt világít. Az anyagcserét segíti elő. A mész, mint közismert, a csont- tok legfontosabb alapanyaga. A kálium a vitaminokra és hormonokra hat ser- kentőleg, a kovasav pedig a betegsé- gek elleni védekezésben kölcsönöz na- gyobb ellenállóerőt.

A legfontosabb fehérjék egyike a tejfehérje, a kazein. Az élesztőben 81 százalék létfontosságú fehérjevegyület van, tehát,

majdnem annyi, mint a kazeinben.

Természetesen nem lenne ajánlatos ezen felbuzdulva táplálékként nagy tö- megben élesztőt enni. A normális em- bernek nincsen szüksége túl sok fe- hérjére és a kultúremler betegségek- nek egész sorát a túlzott fehérje- fogyasztásra lehet visszavezetni. Az élesztőt nem tápláléknak, hanem rend- kívül sokoldalú gyógyszernek kell tek- inteni, melynek különböző készítmé- nyek alakjában való adagolása termé- zetesen az orvos feladata.

A zentai méhészek alakuló gyű- lése. Zentáról jelentik: A zentai méhészek szeptember 28-án fél 11- kor alakulógyűlést tartanak a Für-féle vendéglőben. Ugyanott jegyzik elő az etetőcukrot is.

Az alkalmazottak kereseti adó- jának befizetéséhez szükséges il- letményjegyzék Ábrahám János könyvkereskedésében szerezhető be.

Fajbaromfit kapnak a baromfi- tenyésztők. A kormány a barom- fitenyésztés mennyiségi és minő- ségi fejlődésének előmozdítása ér- dekében 35.000 fajállatot és pedig 25.000 kalcást, 10.000 libát és ka- csát oszt ki olcsó áron a tenyész- tőknek. A kiosztásra kerülő álla- tokból kizárólag csak kisgazdasá- gok kaphatnak.

Felhívás Ujvidék női szabóhoz, varrónőihez és masamódjaihoz. Az ujvidéki Ipartestület kebelében mű- ködő nőiszabó szakosztály vezető- sége ezúton is felhívja a szakosz- tály tagjait, hogy szerdán este fél 8 órára a saját érdekükben okvet- len jelenjenek meg az Ipartestület- ben fontos értekezlet megtartása végett. — Ugyancsak felhívja a vezetőség mindazokat a nőiszabó- kat, varrónőket és masamódokat, akik új lakásba költöztek vagy el- költöztek, hogy új címüket a sa- ját érdekükben haladéktalanul je- lentsék be az iparhatóságnál.

Megindul az ifjúság fém- és vascsatája

Egymillió magyar ifju vesz részt
a fémgyűjtő versenyben

Mint már jelentettük, a Fémgyűjtő, hogy a magyar ifjúságot jobban bekapcsolja a vas- és fémhulladék gyűjtésbe, elhatározta, hogy versenypályázatot hirdet a legtöbb gyűjtők részére. A versenypályázat feltételeit most dolgozták ki a Fémgyűjtő központjában és máris elküldték Magyarországra

minden középfokú iskolájának,
levente- és cserkészegyesületeinek.

Az iskolák és egyesületek már a napokban megkapják az egész országban a hirdetményeket és így az ifjúság értesül az iskolákban kifüggesztett hirdetmény útján a pályázat feltételeiről. A pályázati feltételek szerint a Fémgyűjtő a legtöbb gyűjtőt 15 biciklivel jutalmazza. 15 legtöbb gyűjtőt pedig azzal jutalmaz, hogy a nyári szünetben

egy hétig vendégül látja

a vidékieket Pesten, a fővárosiakat pedig a Balaton mellett. Az ifjúság versenyével azt is el akarja érni a Fémgyűjtő, hogy a gyűjtés új területeken is meginduljon. Így többek között gyűjtik majd a levente lötegeken levő ólom és rézanyagot is, amely sokezer mázsával szaporítja majd a készletet. A Fémgyűjtő azzal számol, hogy a verseny révén közel

egymillió magyar ifjú

kapcsolódik a gyűjtési mozgalomba. A versenyen résztvevő fővárosi ifjúságot a budapesti vasnapok rendezésébe is bekapcsolják.

A legközelebbi vasnapot Győrött szeptember 22-27-én, Hajduböszörményben 25-26-án, Tiszafüreden 29-én tartják meg.

Apróságok

A Harz-hegységben fekvő Steinsadtban közvetlenül egy almafa törzsén jól kifejlődött alma nőtt. A szeszélyes természet csodájának megtekintésére vasúti népvándorlás indult meg.

A denevér percenkint mintegy harmincszor egy nap alatt, tehát 43.200-szor vesz lélekzetet, a téli álom idején azonban ez a szám 1.630-ra csökken.

A szorgalom mintaképének tartott hangyák az év 365 napja közül csak 120 napot töltenek „munkában... Október közepétől április közepéig, ezenkívül pedig az esős és hűvös napokon a hangyák munkaszünetet tartanak.

A Délvidék vezető üzeme

Eiter Sándor lakatos-, sodrony-
fonó és redőnygyára
PÉCS, Zsolnay Vilmos u. 27
Ablakredőnyök, vaskapuk és kerítések,
sodronyfonatok, szövetek la- és vas-
keretes ágybetétek. — Kitűnő minőség,
olcsó árak.
Eladás nagyban és kicsinyben

Szeptember havában, az erdélyi nyár idején

mérsékelt árú kel-
lemes üdülést talál
Szobafoglalás és felvilágosítás: a „BUDAPEST” Üdülő és Turisztaszállé központi irodájában
Budapest, VII., Madách Imre tér 2 — Telefon 423-386

APRÓHIRDETÉSEK

egy hétköznap, mint vasárnap egy szó 15 fillér, vastagbetűs 25 fillér. A legkisebb apróhirdetés ára 1 pengő 50 fillér. Hirdetéseket a másnapi lapra déli 12 óráig vesszük fel. A hirdetési adó a hirdetőfelet terheli.

LEVELEZÉS

TIBOR! Drága szívem, örülök, hogy egész jól vagy. Ird meg, hogy kedden vagy szerdán várjalak-e a félnégyes vonattal? Minden gondolatom a Tied. Millió csók, ölelés.
8512

ALLAST KERES

RAKTÁRNOKI, SZOLGAL, éjjeli őrnagy, bankszolgai vagy bármilyen hasonló állást betöltene dolgozni kívánó munkás. — Ugyanott egy darab 10 hónapos Bergshirsértés eladó. Cím a kiadóban.
8445

Kérdezz! Felelek

Kit bízott meg a pénzügyminiszter a m. kir. osztálysorsjáték rendezésével?

— A Pénzügyminiszter Központot.
— Hány sorsjegy és hány nyereség van?
— Összesen 96.000 sorsjegy és 48.000 nyereség.
— Mennyi a nyereségek összege?

— 10.620.000 arany pengő.
— Mi az a jutalom?
— 400.000 pengős jutalmat kap az a sorsjegy, amelyet legutóbbára húznak ki legalább 500 pengős nyereséggel.

— És ha a 300.000 pengős nyereséget húzzák ki utóbbára?
— Akkor a szerencsés sorsjegy összesen 700.000 pengőt nyert.
— Mi az ára egy sorsjegynek?
— Egy egész sorsjegy ára egy osztályra 28 pengő.

— De ha nincs annyi pénzem?
— Akkor vehet fél sorsjegyet 14 pengőért, negyedet 7 pengőért, vagy nyolcadot 3.50 pengőért.
— Hol lehet sorsjegyet vásárolni?

— Minden főelárusítónál.
— Van még kérdése?
— Igen. Mikor kezdődnek az új 47. osztálysorsjáték húzása?
— Az I. osztály húzása október 18-án és 21-én lesznek.
— És meddig kell megvásárolni a sorsjegyet?
— Legjobb, ha azonnal megrendeli, mert később esetleg a nagy kereslet folytán nem jut sorsjegyet.

— De ha most nincs pénzem?
— Az nem baj. Csak rendelje meg, kösse le a számát, fizetni ráér a húzás előtti napig.
— Köszönöm, több kérdésem nincs.

ELHELYEZKEDÉST KERES volt önálló vegyeskereskedő, aki az autózélesztéshez is ért. Vállal a két szakmába vágó mindenfajta megbízást. Tóth Árvai Lukács, Újvidék, Királyhágó-u. 20. 8495

GÉPLAKATOS SOFŐR, gyermektelen házaspár október 1-re házmeztéri állást keres. Esetleg vidékre is elmenne. Bakos István Lajos, Újvidék, Attila-utca 27. 8517

ELADÓ

ILLATSZERTÁR jól szortírozott árukészlete, más vállalkozás miatt, egészben eladó. Cím a kiadóban.
8442

HÁLÓSZOBA bútor, konyhai asztal, mosdó stb. eladó. Újvidék, Fehérvári-utca 25 (volt Belanyiva-utca). 8527

ELADÓ egy komplett szép ebéd- és két darab háromajtós festett szekrény és egy konyhabútor. Erdéklődni lehet: Tóth Ferenc asztalosnál, Arany János-út 3/a. 8528

20 KG-OS (Berkel típusú) automata mérlegek eladók. Mindennemű mérlegek javítását vállalom. Garay-mérlegüzem, Újvidék, 1941. Április 13-u. 54. sz. 8513

KIADÓ

KIADÓ Dr. Leitnerné villája 5 szobás, összkonfortos, kerttel október 1-re. Újvidék, Hadnagy-u. 1. volt Ruzsánál. 8411

BÉRBEADÓ 84 HOLD Ia szántó Bácsföldvár mellett Rohonery birtokból. Bővebbet Antok Annánál, Óbecse, könyvkereskedés. 851

KÉT SZOBA — fürdőszobás komfortos lakások kiadók. Bővebbet Kereskedelmi és Iparbank, Újvidék. 8515

JÓFORGALMÚ pékség, Temerinben kiadó. Bővebbet: Hegedűs Antalnénél Temerinben (Csillag-vendéglő mellett). 8526

KERESLET

GÉPHIMZONÓ felvétetik Koch kézimunka üzlet részére, II. Rákóczi Ferenc-u. 36 sz. 8519

1 SZOBÁS lakást kamrával okt. 15-re a belterületen keresek. Cím a kiadóban. 8516

BETŰSOROS nyilvántartókönyv eladására háztulajdonosoknak felvesszünk 5 embert. Háztulajdonosok lapja, Újvidék, Bécsi-utca 13. 8518

KÜLÖNFÉLE

PAPLANT készítek pehelygyapjából és vattából. Ugy ugyan mint régiek átdolgozását vállalom. Házakhoz is megyek. Bulyovcsa, Béláné, Újvidék, Magyar utca 53

Keleti perzsa és szmirna szőnyegek a legmagasabb áron vásárolok. Ajánlatokat a „Rex” szállodába a portáshoz. 8495

IDEAL és **ERIKA** írógépek, **V. RITAS** és **CONDOR** varrógépek jótányosan kaphatók **SLANGER** és **TIBOR** cégnél, Újvidék, Petőfi-utca 26. 826

NYILTTÉR

Az 1931. évben az újidvéki főgimnázium által részemre kiállított érettségi bizonyítványomat Sabácon elvesztettem, ezúton érvenytelenítem.

Újvidék, 1941. szept. 22.

Andricsek Antal

Feleségemtől, **Csipő Mihályné szül. Bálint Anna**, különváltan élek, esetleges adósságáért felelősséget nem vállalok.

Újvidék, 1941. szeptember 22.

ifj. Csipő Mihály
kőműves.

ÓVÁS!

Nyomatékosan felhívom a délvidéki magyar közönség figyelmét arra, hogy a legutóbbi napokban a délvidéki magyar hírlapok hasábján bizonyos nyilatkozattal kapcsolatban szerepelt „Délvidéki Album” (Megtíportak), valamint a Délvidéki Magyarság egyik rendőri hírével kapcsolatban szerepelt Vármegyei Szociográfiai sorozatában megjelent „Magyar Városok” című könyvekkel az én szerkesztésemben megjelent „A visszatért Délvidék” című kötetnek semmiféle, még távolabbi kapcsolata sincs. „A visszatért Délvidék” munkatársai a délvidéki magyarság legelőkelőbb szellemi és művelődési vezetőinek köréből kerültek ki, kiadója Halász Pál budapesti keresztény magyar könyvkiadó cég, amely a terjesztés munkáját még a katonai közigazgatás legfőbb vezetőjének engedélyével kezdte meg és azóta is mind a mai napig gondosan ügyel arra, hogy megbízott tisztviselői semmiféle megtévesztéshez vagy erőszakos fellépéshez ne folyamodjanak.

Budapest, 1941. szeptember 23.

Csuka Zoltán,

„A visszatért Délvidék”
szerkesztője.

Csillárt

Hollitscher csillárüzemben vásároljon, Újvidék, Alkotmány utca 29.

A fonó, kötélverő és textilipar r.t., Hodság, felvesz több

gép- és textil- lakatos

Pályázók személyesen jelentkezzenek a gyári igazgatóságnál. Az igazgatóság

Reggeli Újság

N A P I L A P

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Újvidék, II. Rákóczi Ferenc-út 50
Telefon: 21-37, éjjel 20-58

Kiadó: Andrée Dezső

ELŐFIZETÉS:

Egy óra postai kikézb. P. 3.—
Három óra postai kikézb. P. 8.70

Aki nem posta, hanem helyi árusító útján kívánja a lap kézbesítését, annak a kihordásért az árusító — 60 fillért számít fel